

Islám jako nábožensko-právní systém

Kurz: Islám (RLA08) Ústav religionistiky MUFF Brno

Attila Kovács

Sekundární zdroje

- ANDERSON, J. N. D., *Islamic Law in the Modern World*, New York, New York University Press, 1959.
- ARABI, Oussama & POWERS, David S. & SPECTORSKY, Susan A. (eds.), *Islamic Legal Thought: A Compendium of Muslim Jurists*, Leiden – Boston, Brill, 2013.
- BEZOUŠKOVÁ, Lenka, *Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské*, Praha, Leges, 2013.
- CALDER, Norman, *Islamic Jurisprudence in the Classical Era*, Cambridge, Cambridge University Press 2010.
- COULSON, Noel J., *A History of Islamic Law*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 2005.
- GHAZALEH, Pascale (ed.), *Held in Trust: Waqf in the Islamic World*, Cairo, The American University in Cairo Press, 2011.

- HALLAQ, Wael B., *The Origins and Evolution of Islamic Law*, Cambridge - New York, Cambridge University Press, 2005.
- HALLAQ, Wael B., *Shari'ah: Theory, Practice, Transformations*, Cambridge - New York, Cambridge University Press, 2009.
- HATINA, Meir (ed.), *Guardians of Faith in Modern Times: 'Ulama' in the Middle East*, Leiden – Boston, Brill, 2009.
- KAMALI, Mohammad Hashim, *Principles of Islamic Jurisprudence*, Cambridge, Islamic Texts Society, 2005.
- KAMALI, Mohammad Hashim, *Shari'ah Law: An Introduction*, Oxford, Oneworld, 2008.
- MAKDISI, George, *The Rise of Colleges: Institutions of Learning in Islam and the West*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 1981.
- MASUD, Muhammad Khalid & MESSICK, Brinkley & POWERS, David S. (eds.), *Islamic Legal Interpretation: Muftis and Their Fatwas*, Cambridge – London, Harvard University Press, 1996.

- MASUD, Muhammad Khalid & PETERS, Rudolph & POWERS, David S. (eds.), *Dispensing Justice in Islam: Qadis and their Judgments*, Leiden – Boston, Brill, 2006.
- MENDEL, Miloš & KOUŘILOVÁ, Iveta, *Cesta k prameni. Fatvy islámských učenců k otázkám všedního dne*, Praha, OÚ ČR, 2003.
- OTTO, Jan Michiel (ed.), *Sharia Incorporated: A Comparative Overview of the Legal Systems of Twelve Muslim Countries in Past and Present*, Leiden, Leiden University Press, 2010.
- POTMĚŠIL, Jan, *Šarī'a. Úvod do islámského práva*, Praha, Grada, 2012.
- SAJOO, Aryn B., *Muslim Ethics: Emerging Vistas*, London, I.B. Tauris, 2004.
- SCHACHT, Joseph, *An Introduction to Islamic Law*, Oxford, Clarendon Press, 1982.
- WALBRIDGE, Linda S., *The Most Learned of the Shi'a*, New York - Oxford, Oxford University Press, 2001.

Formování islámské tradice

- Procesy a techniky vytváření islámské nábožensko-právní tradice
- Kodifikace a výklad Koránu
- Vývoj, sbírky a výklad *hadíthů*
- Geneze islámské nábožensko-právní tradice

V rané islámském období ještě před vytvořením „islámských vzdělávacích a nábožensko-právních struktur“, již se našli tací kteří se věnovali výkladu: předříkávači / recitátoři (*qári'*, plur. *qurrá'*) a komentátoři Koránu, interpreti tradice, „lidoví / veřejní“ kazatelé (*qáss*, plur. *qussás*; *wá^ciz*, plur. *wu^{cc}áz*; *mudhakkir*)

Podoby a vývoj islámské nábožensko-právní tradice

ŠARÍĀ

- Etymologicky: „stezka vedoucí k vodě“, pro muslimy je to norma pocházející od Boha, něco věčné, neměnné, co se stává známy zjevením, je Bohem inspirovaný a lidským intelektem rozpracovaný způsob života
- Je súborem nábožensko-právních zásad a ne právním kodexom (tím je *fiqh*)
- Šaríʿa je nejednou simplifikovaná, dezinterpretovaná a vulgarizovaná: islámofobie ji chápe jako barbarizmus a „systém zla“, islamizmus ji vnímá jako „všelék“

Jsou tři hlavní oblasti *šarí'ce*:

- **I. dogmatika (*‘aqída*)**
nezpochybnitelné náboženské „pravdy“ zformované v Koránu
- **II. etika (*ádáth*)**
etické zásady kodifikované v Koránu (17:23-34) a prorocké tradici
- **III. normy lidského počínání**
samotná oblast islámských právních pravidel (*fiqh*)

- I. islamská dogma (*ʿaqída*)

se dělí na „kořeny víry“ (*usúl ad-dín*) a „větvy víry“ (*furúʿ ad-dín*), „kořeny víry“ tvoří:

- **1. monoteismus** (*tawhíd*), víra v jednoho Boha „není boha kromě Boha“ jak to popisuje 112 súra K.:

1. Rci: „On Bůh je jedinečný,
2. Bůh sám o sobě věčný.
3. Neplodil a nebyl zplozen
4. a není nikoho, kdo je mu roven.“

Tawhíd se dělí na víru (*ímán*) a „činy“ (*ʿamal*) a je protikladem „přidružování“ (*širk*, z toho *mušrik* „polyteista“)

وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا

الْحَمْدُ الرَّحِيمِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ السَّلَامِ الْمُؤْمِنِ
al hamd al rahim al malik al quddus al salam al mu'min

الْمَصِصِ الْعَقْلِ الْقَهْمِ الْوَهَّابِ
al mawasi al aql al qahm al wahhab

الْبَسِطِ الْخِفْلِ الرَّافِعِ الْمُعِزِّ الْمَذْكُورِ السَّمِيعِ
al basit al khifl al rafi al mu'izz al madkur al sami' al hafid al basit

الْعَظِيمِ الْغَفُورِ الشَّكُورِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ الْخَفِيفِ الْمَقِيتِ الْغَسَبِ الْجَلِيلِ الْكَرِيمِ الرَّقِيبِ الْحَبِيبِ الْوَسَّعِ الْجَدِيدِ الْوَرْدِ
al a'zim al ghafor al shakur al aliy al kabir al khafif al maqit al ghasb al jalil al karim al raqib al habib al was' al jadid al ward

الْمَجِيدِ الْبَلَعِ الشَّهِيدِ الْحَقِّ الْوَكِيلِ الْقَوِيِّ الْمَتِينِ الْوَالِيِّ الْحَمِيدِ الْحَصِيِّ الْمُبْدِيِّ الْمَعِيدِ الْحَيِّ الْمَيِّتِ الْحَيِّ
al majid al bal' al shahid al haqq al wakil al qawi al matin al wali al hamid al hasi al mubdi al ma'id al hayy al mayit al hayy

الْقَبِيهِ الْوَلَجِدِ الْمَلْجِدِ الْوَالِجِدِ الْأَحَدِ الصَّمَدِ الْقَادِرِ الْمُقْتَدِرِ الْمُقَدِّرِ الْأَوَّلِ الْآخِرِ الظَّاهِرِ الْبَاطِنِ الْوَالِي
al qabi al walid al maljid al waljid al ahad al samad al qadir al muqtadir al muqaddir al awal al akhir al zahir al batin al wali

الْمُتَعَالَى الْبَسُّ التَّوَابِ الشَّقِيْرُ الْعَفْوُ الرَّؤُوفُ الْهَلَالُ وَالْكَوْنُ الْمَقْصُطُ الْجَالِعُ الْغَنِيُّ الْمَغْنِيُّ الْمَانِعُ الضَّعْفُ
al muta'ali al basu al tawab al shaqi'r al a'fuw al ru'uf al h'al al kawn al maq'suṭ al jal' al gani' al magni' al mani' al da'if

الْبَاقِي الْبَاقِي الْوَارِثُ الشَّهِيدُ الصَّبِيُّ

al baqi al baqi al warith al shahid al sabi

- 2. víra v posvátné knihy (*kitáb*)
Korán jako autentické slovo Boží

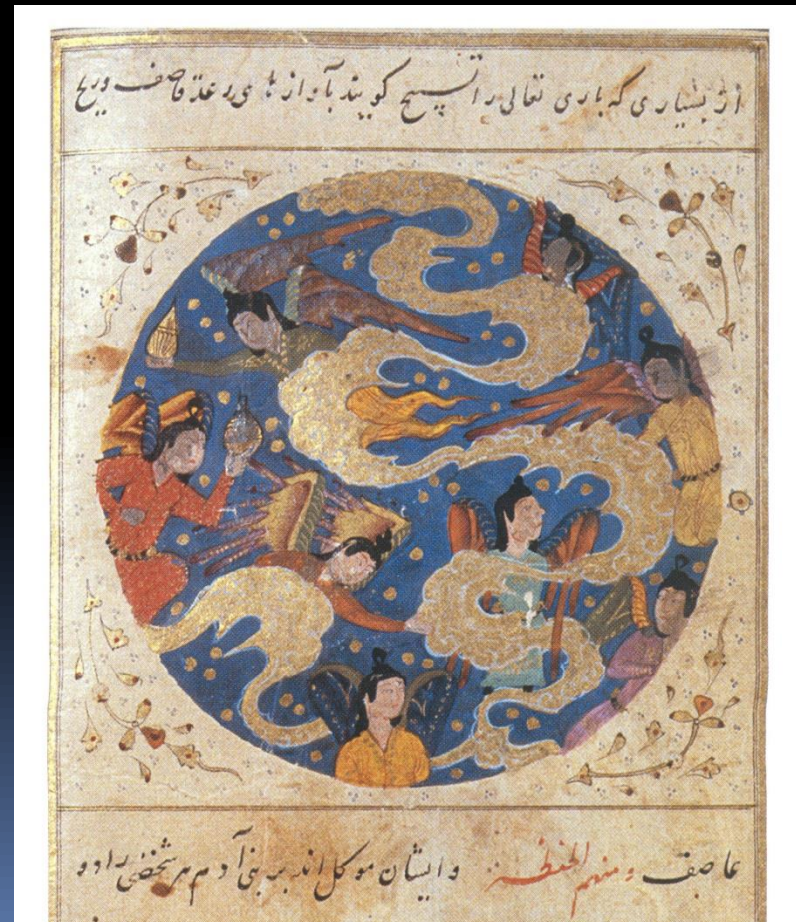
- 3. Proroctví
(*nubuwwa*)
a víra v proroky
(od Adama k
Muhammadovi),
„a Muhammad je
poslem Božím“
M. je prorok (*nabí*)
a posel (*rasúl*)

- 4. Víra v anděly
(*al-malá'ika*)

stvořeni ze světla,
vykonávají Boží vůli

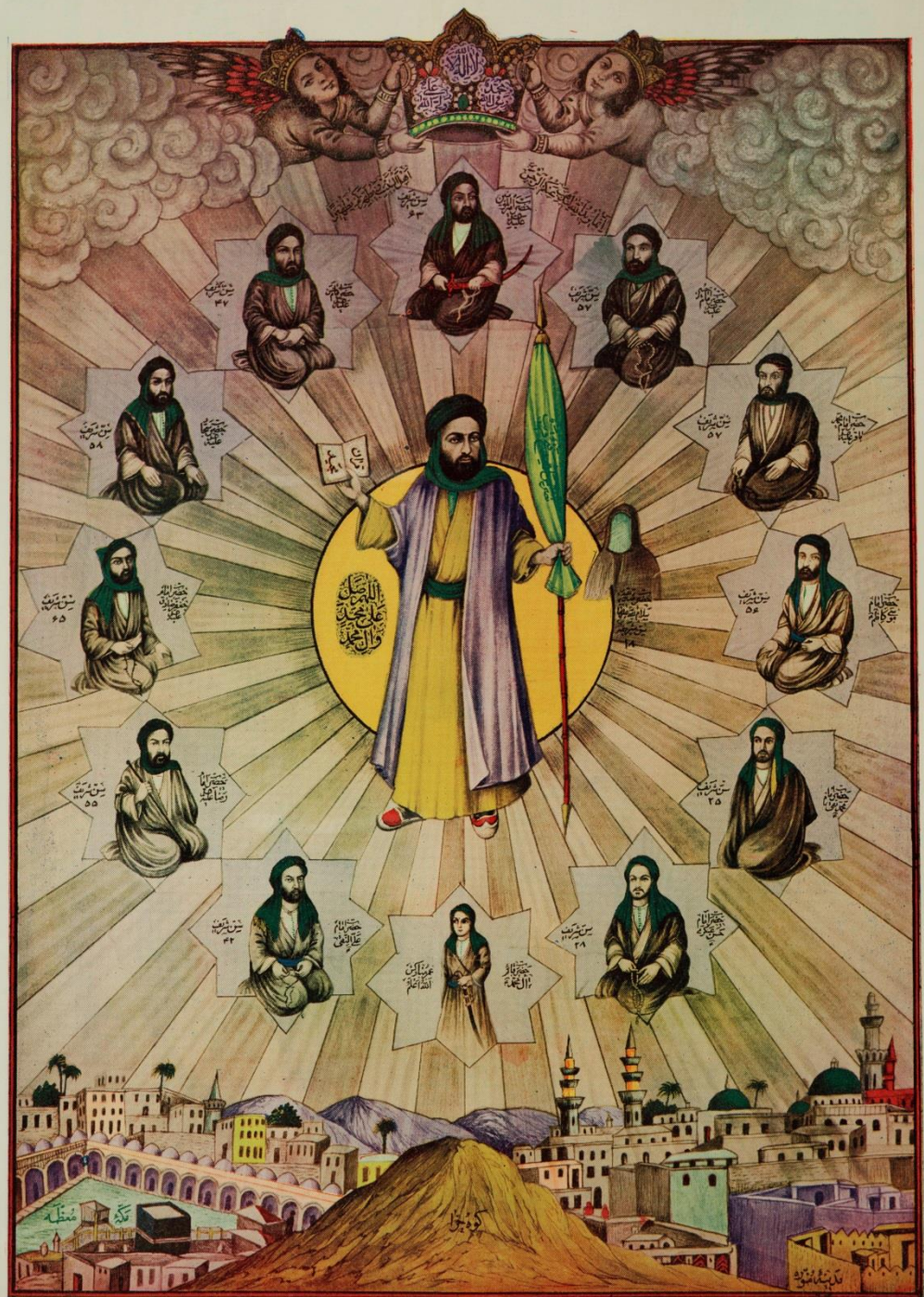
- 5. Víra v predestinaci (*al-qadar*) a (boží) spravedlivost (*ʿadl / ʿadála*) i zodpovědnost za své činy

- 6. Víra v nesmrtelnou duši, den posledního soudu (*jawm ad-dín*) a zmrtvýchvstání (*ma'ád*)

- U ší'itů k *caqíde* patří i víra v *imámát* (ší'itská podoba nábožensko-politického vůdcovství) a *imámy* (neomylní náb.-pol. vůdcové komunity)

■ II. etika (*ádáth*)

„vykonávat dobro a odmítat zlo“, hlavní etické zásady jsou založené na Koránu a dále rozvinuté v prorocké tradici, přičemž M. je prezentovaný jako vhodný příklad následování, ne však jeho konkrétní počiny, nýbrž hlavní zásady jeho počínání. Příslušná místa Koránu:

Bud' shovívavý, přikazuj vhodné a vyhýbej se pošetilým! (7:199)

23. Pán tvůj rozhodl, abyste nikoho kromě Něho neuctívali a abyste **rodičům dobré prokazovali**. A jestliže jeden či oba z nich u tebe zestárnou, neříkej jim „Fuj!“ a neodbývej je stroze, nýbrž **mluv s nimi slovem laskavým!**

24. **Skloň k nim oběma z milosrdenství křídla pokory** a řekni: „Pane můj, smiluj se nad nimi oběma, tak jako oni mě vychovali, když jsem byl malý!“ .

25. Pán váš nejlépe ví, co v duších vašich je a jste-li zbožní, On věru ke kajícím je odpouštějící.

26. **A dávej příbuznému po právu, a také chudšasovi a po cestě Boží jdoucím, však nerozhazuj rozhazováním,**

27. vždyť marnotratní jsou bratři satanovi a satan byl vůči Pánu svému nevděčný.

28. Jestliže se od nich odvrátíš čekaje na milosrdenství Pána svého, ve které doufáš, potěš je alespoň slovem útěšným!

29. **A neměj ruku svou přivázanou ke krku svému ani ji nerozevírej příliš široce, abys nebyl pomlouván a neupadl v nouzi.**

30. Pán tvůj otevřenou rukou uštěďuje obživu anebo ji odměřuje, komu chce, neboť On dobře je zpraven o služebnících Svých a jasně je zří.

31. **Nezabíjejte děti své z obavy před zchudnutím, vždyť My jim i vám obživu uštědříme. A jejich zabíjení je hříchem velkým.**

32. **A nepřibližujte se k cizoložství, neboť to ohavnost je i špatná cesta.**

33. **A nezabíjejte osoby, jež Bůh zakázal zabíjet, leda podle práva.** A byl-li někdo zabit nespravedlivě, dali jsme jeho nejbližšímu pravomoc jej pomstít, nechť však při zabití nepřehání, vždyť zajisté mu bude pomoženo.

34. **A nepřibližujte se k majetku sirotka, leda způsobem co nejlepším, pokud nedosáhne dospělosti. Dodržujte věrně závazky své, neboť žádáno bude zúčtování o závazku!**

35. **A buďte spravedliví v míře, když odměňujete, a važte vahami přímými** - to pro vás je lepší i nejlepší co do výsledku.

36. **A nenásleduj to, o čem vědění nemáš, vždyť sluch, zrak i srdce budou všechny žádány, aby počet vydaly.**

37. **A nevykračuj si po zemi troufale, vždyť zemi nemůžeš rozpoltit a nedosáhneš výškou svou hor vrcholku. (17: 23-37)**

Laskavé slovo a odpuštění je lepší než almužna, za níž následuje špatnost. (2: 263)

(...) ten, jenž zabije jednoho člověka - nikoliv pro pomstu na někom anebo za to, že šířil pohoršení na zemi - byl souzen, jako by zabil lidstvo veškeré. A aby ten, kdo oživí jednoho, byl posuzován, jako by oživil lidstvo veškeré. (...) (5: 32)

152. Budte Mne pamětliví a já budu pamětlivý vás, děkujte Mi a nebudte nevděční.

153. Vy, kteří věříte, hledejte pomoc v trpělivosti a v modlitbě, vždyť Bůh je věru s trpělivými. (2: 152-153)

- 10. Neposlouchej žádného křivopřísežníka hnusného,**
- 11. klevetníka s pomluvami obcházejícího,**
- 12. dobrému se na odpor stavějícího, nepřítele hříšného,**
- 13. násilníka, a k tomu původu pochybného**
- 14. - i když je majetný a syny obdařen! (52: 10-14)**

▪ III. normy lidského počínání

Patří to do oblasti islámského právního kodexu:

FIQH – „pochopení“, výklad, aplikace a rozpracování *šaríʿe* nábožensko-právními znalci

Hlavními oblastmi *fiqhu* jsou:

1. **ʿibádát** (vztah člověk - Bůh)

povinnosti člověka vůči Bohu, patří sem pět pilířů víry (*arkán ad-dín*)

2. **muʿámalát** (vztah člověk – člověk)

je to oblastí rodinného, dědičného práva

3. **ʿuqúbát** (zákazy a příkazy)

je to oblastí trestního práva

- *Fiqh* pracuje s těmito klasifikacemi lidských činů (*ʿamaliját*):

fard / wádžib – povinnost

mandúb – doporučené, „bohumilé“ věci

mubáh – ambivalentní

makrúh – odporné

harám – zakázané, opozici je *halál* („povolené“, „správné“) vše ostatní

základy *fiqhu* (*usúl al-fiqh*) jsou Bohem inspirované principy, zatím co další opcionální segmenty *fiqhu* (*furúʿ al-fiqh*), teda samotné právní postupy a pravidla jsou lidským výtvořem.

- Ke kanonickým zdrojům práva patří:

Korán

hadíthy

qijás – analogie

idžmá^c – konsenzus

- K nekanonickým zdrojům práva patří:

‘áda / *‘urf* – zvykové (napr. kmenové) právo

‘amal – soudcovská praxe

qánún – civilní zákonodárství (např. osmanské)

▪ *idžtihád*

objektivní, originální, inovativní a kreativní rozhodnutí založené na absolutním vlastním úsilí vysoko kvalifikovaného nábožensko-právního experta (*mudžtahid*), který má mimořádné osobní a odborné kvality. Ten na to aby rozpoznal základní principy práva používá

- *ra'j* – samostatný názor (především v ranním islámském období)
- *istihsán* – na základe racionálního úsudku založeném na *illa* (*ratio decindendi*) rozeznat to co je dobré a následně to uplatnit
- *istisláh* – veřejně prospěšné, sloužící „obecnému blahu“ (*maslaha*)

- V opozici k *idžtihádu* jakožto „pozitivní inovaci“ stojí „nepřípustná novota“ (*bidʿa*)
- *Idžtihád* byl poměrně běžně používán v ranném období islámu, ale v sunnitském islámu v období 10. až 12. stol. „se brány *idžtihádu* uzavřely“. Dochází tomu postupně dle míry a druhu *idžtihádu*
- *Idžtihád* byl obnoven v sunnitském islámu reformními hnutími a mysliteli v 19. stol. a používají ho i některé islamistické hnutí
- Šíʿiti *idžtihád* nepřestali nikdy používat
- Paralelně s *idžtihádem* funguje praxe „napodobňování“ (*taqlíd*), když v absenci potřebných kvalit a kvalifikace muslim (*muqallid*) se řídí příkladem *mudžtahida*.

- **Trestní právo**

I. *hadd* (plur. *hudúd*), tzv. koránské tresty (5: 33-38)

- **smilstvo** (*ziná*), cizoložství a jiné sexuální prohřešky.
sankce: bičování (100 ran), případně vyhnanství

Aceh
(Indonésie)

- **falešné obvinění z cizoložství** (*qadhf*), nebo podobných druhů smilnění, sankce: 80 ran
- **opilství** (*šurb al-chamr*) jenom v případě, když lze dokázat, že dotyčný se opil z vlastní vůle, (platí i pro jiné omamné látky) sankce: 40, příp. 80 ran
- **krádež** (*sariqa*) platí nad určitou hodnotou a jnom v případě, když lze dokázat, že ukradená věc byla řádně střežena, sankce: uťatí pravé ruky v zápěstí a v případě recidivistů amputace dalších končetin
- **loupežné přepadnutí** (*qat^c al-taríq*), sankce: smrt (ukřižování, statí)
- **odpadlictví od víry** (*ridda*), sankce: v případě mužů smrt, u žen vězení a bičování než se nevrátí k islámu

K udělení *hadd* trestů je nutné svědectví „spolehlivých a věruhodných svědků“, minimálně 2 a v případě *ziná* až 4 svědkové, kteří viděli i samotný akt, jinak by se tresty *hadd* nesměli vykonávat.

II. *Džináját*

(tresty za prohřešky proti životu a fyzické integritě)

- Vražda: tresty se určují na základě míry provinění a rozlišují se 3 okruhy sankcí:

pomsta – *qisás* (2: 178)

výkupné – *dija* (4: 92)

pokání – *kaffára*

III. *Ta^czír* (menší provinění a tresty)

BARBARIC
DEATH CULT...

FRIEND &
ALLY...

Alan Brookes 28 N 15

- Ve většině muslimských zemí platí ne islámsky nýbrž civilní právní systém, který často byl vytvořený na základě západních (občas koloniálních) modelů, nebo jsou uplatňované jenom některé prvky islámského práva (např. dědičné a rodinné právo).
- Islámské právo je více uplatňován (včetně trestního práva) v Saudské Arábii, Jemenu, Iránu, na území IS v Iráku, Súdáne, Mauritanii, Afganistane a v některých oblastech Pákistánu a Indonésie.
- To co se obnažuje za „islámské právo“ je ale nejčastěji směsí prvků islámského a zvykového / kmenového práva.
- V různých nábožensko-správních školách konkrétní podoby trestů a sankcí se různí.

- Islámské právo nehraje žádnou roli
- Jsou uplatňování jenom některé prvky islámského práva
- Islámské právo je uplatňované masívně (trestní právo)
- Kombinace islámského a zvykového práva

Islámské nábožensko-právní školy (*madhhab*)

Sunnitské:

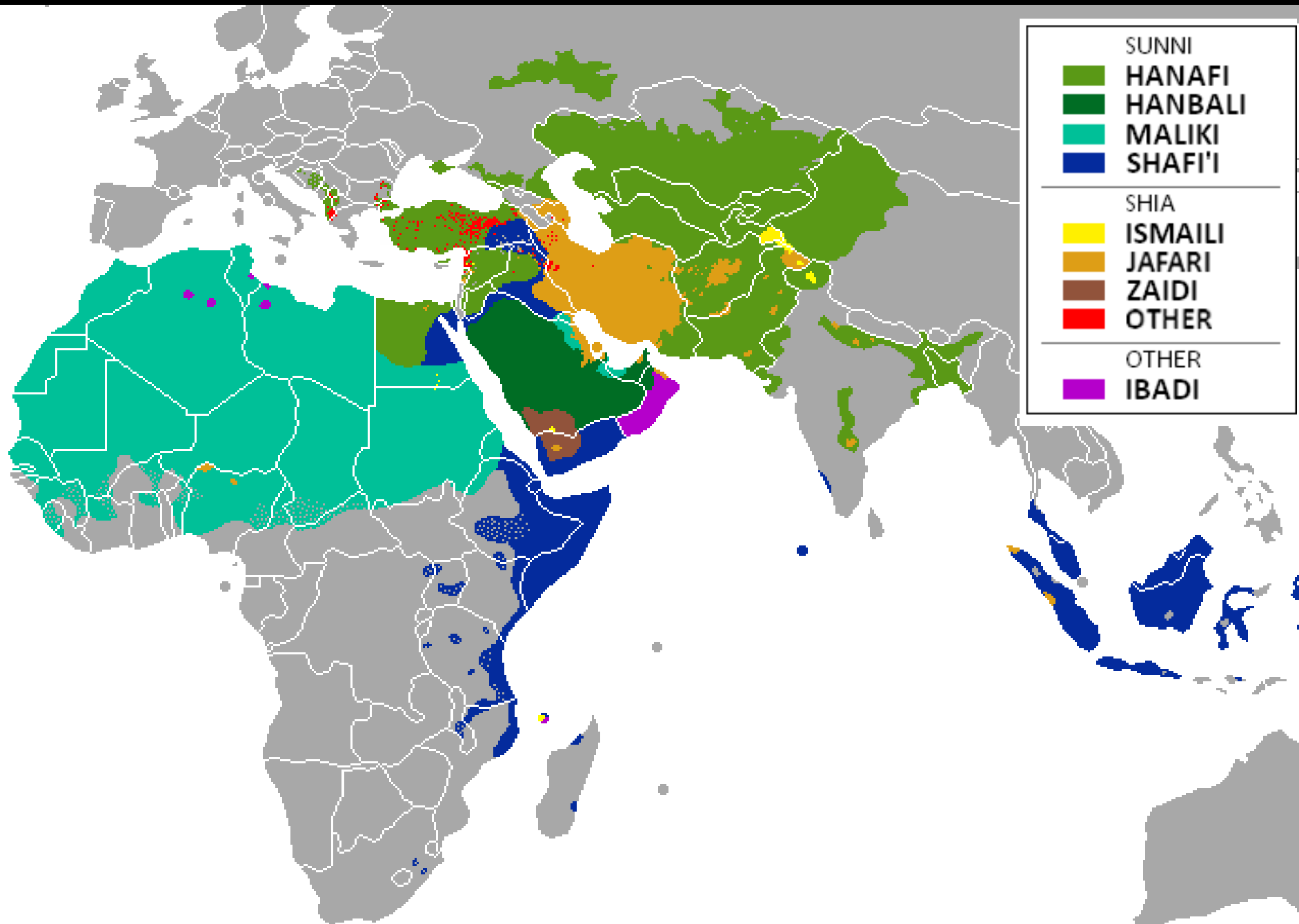
- *hanafí* – Abú Hanífa (z. 767)
- *málikí* – Málik ibn Anas (z. 795)
- *šáfí'í* – Muhammad ibn Idrís aš-Šáfí'í (z. 820)
- *hambalí* – Ahmad ibn Hambal (z. 855)

Ši'itské:

- *džafarí* – Džafar as-Sádiq (z. 765) (*usúlí* a *achbárí*)
- *bátiní* (ismá'ilovci, alaviti, nusajriti-alawiti, nizáriti)
- *zajdí*

Cháridžovská:

- *Ibádí*

SUNNI	
	HANAFI
	HANBALI
	MALIKI
	SHAFI'I
SHIA	
	ISMAILI
	JAFARI
	ZAIDI
	OTHER
OTHER	
	IBADI

Náboženský a nábožensko-právní specialisté a jejich typologie

Již od ranních dějin islámu se našli jedinci, kteří na základě svých znalostí tradice získali (nebo dělali nárok na) výsadní postavení mezi muslimy stali se veřejně uznanými interprety v záležitostech islámu. Takto „specializovaní muslimové“, postupně začali být označováni jako

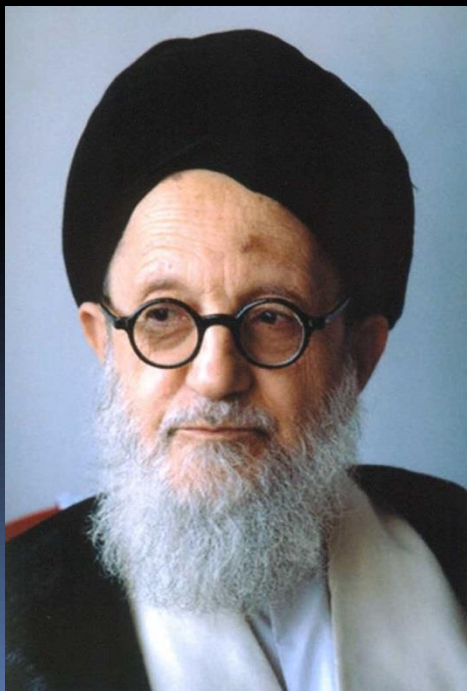
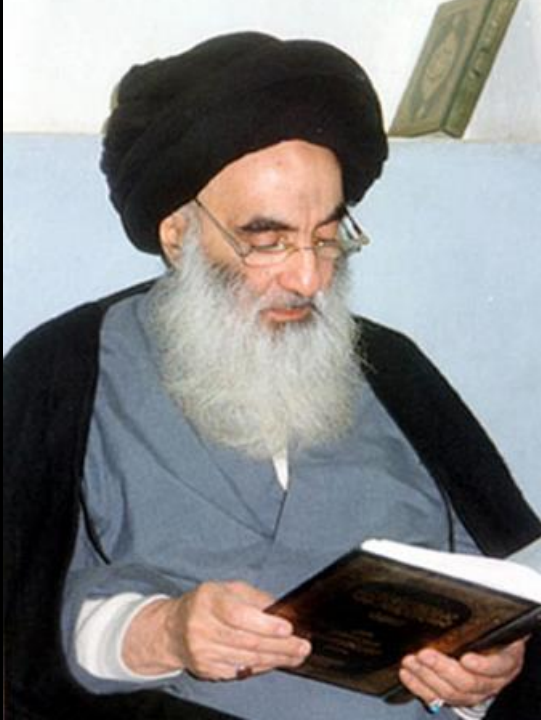
- *‘ulamá’* (sing. *‘álim*) náboženský znalci
- *fuqahá’* (sing. *faqíh*) nábožensko-právní znalci

Tradiční muslimské stanovisko je, že: „místo *‘ulamá’* (a *fuqahá’*) je hned za proroky a ještě před králi a vládci“

- Došlo k tomu přesto, že v islámském učení – až na proroky – není prostředníka mezi člověkem a Bohem, teda neměla by se vytvářet privilegovaná skupina sprostředkovatelů, hierarchicky uspořádaná a centrálně organizovaná mocenská struktura podobná církvi.
- V ší'itské doktríně je to trochu jinak. Je tomu tak jako z důvodu výjimečného postavení ší'itských *imámů*, ale taky proto, že nábožensko-právní specialisté sehrávají mnohem aktivnější roli u ší'itů než u sunnitů.
- Každá muslimská (i nemuslimská) politická struktura (panovník, stát, vláda apod.) se snaží vytvořit své vlastní kontrolní orgány a islámskou náboženskou hierarchii nebo instituce.

رَسُولًا بَيْنَ الْمَعْرَبِ وَالْعَرَبِ وَالْعَشْيَاءِ

يَقْرَأُ فِي الْأَوَّلِيِّ بَعْدَ الْحَمْدِ:

«وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ
فَنَسَّاهُ فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ * فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْعَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ»

يَقْرَأُ فِي الثَّانِيَةِ بَعْدَ الْحَمْدِ:

«وَعِنْدَهُ مَفَاتِيحُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ يَشَاءُ يُفْثِنُ بِهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُفْتَحُهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُغْلِقُهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُفْتَحُهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُغْلِقُهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُفْتَحُهَا
وَمَنْ يَشَاءُ يُغْلِقُهَا»

- *‘ilm* („poznání, věda, učenost“), se definuje jako protiklad *džahl* („nevedomost“).
- V středobodu zkoumání *‘ulamá’* je speciální oblast „islámské vědy“ (*‘ilm ad-dín*, „náboženská věda“), kterou by jsme však těžko mohli označit za „teologii“ v západním (křesťanském) pojmání.
- *‘ilm ad-dín* je souhrnem poznatků o tradici (zjevené: Korán, i spekulativní: *ahadíth*, *tafsír* a další komentářová, eschatologická, ale i historická, atd. literatura a zejména právního kodexu (*fiqh*), který je doménou „nábožensko-právních znalců“ (*fuqahá’*).
- Vedle (nebo v opozici k) *‘ilm*, teda racionálně uchopitelnému a „projevenému“ (*záhir*) jestvuje i esoterické, „skryté“ (*bátin*) poznání: *ma‘árifa*, které je předmětem zájmu islámské mystiky (*tasawwuf*).

I. příslušníci „islámských právních struktur“ *faqíh* (plur. *fuqahá'*)

- *qádí* – islámsky soudce v klasickém období *qádiové* vykonávali funkci obecného soudce pod vedením soudce soudců (*qádí al-qudát*), dnes to jsou soudcové „islámských soudních dvorů šarí'e“, známe taky např. vojenské soudce (*qádí al-askar*)

Qádí, Egypt, 13. stol.

Qádí, Irák 13. stol.

Osmanský
qádí

Qadí ve svém úřadu, Birmingham

Jmenování Chulúd al-Faqíh za *qádí*, Ramalláh (PNA)

- **muftí** – vykladač islámského práva, vydávající nábožensko-právně závazné stanoviska (**fatwá**, plur. **fatáwin**)
- **fatwá** je konkrétní odpověď na konkrétní otázku: vydávající (**muftí**) odpovídá ptajícímu (**mustaftí**), Posudek ne rozsudek! **Fatwá** musí mít určitou strukturu a musí přejít verifikačním procesem.

- Struktura fatwy: *basmala*, otázka, odpověď (od Koránu k vlastnímu názoru) „a Bůh zná nejlépe“ wa Alláhu ^cálím, datum, podpis. Je nutný verifikační proces. Může mít různé podoby od ústního vyjádření ke knižním sbírkám.

مطلب عمومی	نام محمد عبدالرحمان	سیریل نمبر 26914
	پتہ کراچی	تاریخ 4/17/2016
	موضوع حجاب تکافل	رابطہ نمبر
	کاتب عبدالله حبیب	رای میل

بسم الله الرحمن الرحيم
 محترم جناب مفتی صاحب السلام علیکم
 ہمیں آپ سے ای ایف یو کچنی کے حجاب تکافل کے متعلق شرعی حکم مطلوب ہے؟ ای ایف یو نے فیملی تکافل کی معنوعات ”حمایہ“ کے نام سے حصارف کرائی ہیں، کچنی کے مطابق انکی فیملی تکافل کی معنوعات وقف اور وکالت کی بنیاد پر ہیں اور اسکی سرمایہ کاری بھی شرعی اصولوں کے مطابق کی جاتی ہے؟ معلوم ہوا ہے کہ ای ایف یو حجاب تکافل کے شرعی مشیر مفتی محمد ابراہیم عیسیٰ صاحب ہیں جو دارالعلوم کورنگی کراچی کے فارغ التحصیل اور متخصص ہیں اور سن 2006ء سے دارالافتاء جامعہ دارالعلوم کراچی میں افتاء کی خدمات انجام دے رہے ہیں، کچنی کی طرف سے مہیا کردہ مفتی محمد ابراہیم عیسیٰ صاحب کا مختصر تعارف منسلک ہے؟ مفتی صاحب مذکور نے ای ایف یو حجاب تکافل کے شرعی نظام کا جائزہ لیا ہے اور اسکے جواز کا فتویٰ دیا ہے، انکا فتویٰ بھی منسلک کیا جا رہا ہے؟
 ہمارا سوال یہ ہے کہ کیا ای ایف یو حجاب تکافل سے فیملی تکافل کی پالیسی لینا جائز ہے؟

الستغنی محمد عبدالرحمان
 مجلس اقبال کراچی

الجواہر امداداً ومصداً

ہماری معلومات کے منطابق EFU لائف حجاب تکافل کے معاملات مفتی ابراہیم عیسیٰ صاحب کے زیر نگرانی انجام دیئے جا رہے ہیں، مفتی ابراہیم عیسیٰ صاحب مستند عالم دین اور مفتی ہیں اور جامعہ دارالعلوم کراچی کے فاضل اور متخصص ہیں، ان سے حاصل ہونے والی معلومات کے منطابق EFU لائف حجاب تکافل کا معاملہ وقف اور وکالت کے اصولوں کی بنیاد پر ہے، لہذا EFU لائف حجاب تکافل سے تکافل کی پالیسی لینا شرعاً درست ہے۔

واللہ اعلم بالصواب
 عبداللہ حبیب عفی اللہ عنہ
 دارالافتاء جامعہ بنوریہ عالمیہ کراچی شعبہ 16
 11/11/2016

الجواہر
 منہ نادر جان مناد
 دارالافتاء جامعہ بنوریہ کراچی
 11/11/2016

1418116

Jemenský
muftí uděluje
fatwu formou
ústního vyjádření

Osmanské fatwy

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِأَمْرِ الْإِمَامِ الْإِسْلَامِيِّ
 مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْكَلْبَلَاذِينِيِّ
 الْقَائِمِ بِالْمَقَادِيرِ

القاضي

زيد وصبي اولاد بق صغيرك شو قدر اقرضني صغيرك
 نفقه سنة قدر معروف صرفك ايلك صغير بالقرض ولوجه صرفك
 طو تمام ديو اول اقرضني زبده تقصمين قادر اولورني سا ايلك
 حيا سا سله مات اولورني سا ايلك

اولاد

عبد الله بن محمد

والقول قول الوصي في شرطه على التيمم ان كان فيما او غيره
 وادوا ان يكاسبوا وصيهم ما اتفق عليهم لينظروا هل
 انفق عليهم بالمعروف ام لا وطلبوا من القاضي ان يكاسبوا
 والقول قول في الخرج وفيما اتفق بالمعروف ولم يسرق لانه ادين
 من جهة الميت او القاضي والقول للامين في العيب فيما جعل
 ايضا
 والقول قوله في مقدار ما اتفق اذا لم يكذبوا

عبد الله بن محمد
 حيدرآباد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِأَمْرِ الْإِمَامِ الْإِسْلَامِيِّ
 مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْكَلْبَلَاذِينِيِّ
 الْقَائِمِ بِالْمَقَادِيرِ

القاضي

زيد تيمك وصبي اولاد عمرو زبده بلا تقدير القاضي زيد
 مالندن شو قدر اقرضني صرفك وانفاق ايتتم ديو تيمك ايلك
 مبلغ مصروف نفقه مثل اوليجني بمثل مصدق اولورني
 حيا سا سله مات اولورني سا ايلك

اولاد

عبد الله بن محمد

لوصي ان ينفق على الصغار ولا يتجاوز ذلك الا في حق قاض والقول
 قوله في مقدار ما اتفق اذا لم يكذب الظاهر وفي تجلفه فلاف
 قاضي الامام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِأَمْرِ الْإِمَامِ الْإِسْلَامِيِّ
 مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْكَلْبَلَاذِينِيِّ
 الْقَائِمِ بِالْمَقَادِيرِ

القاضي

زيد وصبي اولاد بق صغيرك ما للقرض صغار
 نفقه وكسوه لسنة قدر معروف صرفه عيني
 ايله تصدق اولورني حيا سا سله مات اولورني سا ايلك

اولاد

عبد الله بن محمد

وذكر شيخ الاسلام ابو بكر في شرطه وصبا الاول
 ان كانت الورثة صغار فقال الوصي انفق
 عليهم كذا وكذا درهمين بالام انه كان ما يدعي
 في النفقة في تمت المدة نفقة - نتاج اولاد زيادة
 بيرة على نفقة المتلى يكون القول قول الوصي
 وعبد الجليل
 حيدرآباد

بسم الله الرحمن الرحيم

الأزهر
لجنة الفتوى

التماني الجنسية

السؤال من السيد / أحمد درويش قدم هذا السؤال بواسطة السيد
رجل مسلم الديانة ومصرى الجنسية تزوج من سيدة مسيحية الديانة وألما نية الجنسية وموافقة الزوجين
دخل المسلم المذكور في الديانة المسيحية وانضم إلى الاعتقاد المسيحي .
١- ما حكم الإسلام في وضع هذا الشخص . نظرا إلى العقومات الإسلامية ؟
٢- هل أولاده يعتبروا مسلمين أم مسيحيين وما الحكم ؟

الجواب

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيد المرسلين سيدنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين أما
بعد فنفيد بما أنه قد ارتد بعد إسلامه فيستتاب وإذا لم يقب يقتل شرعا .
أما بالنسبة لأولاده فما داموا صغارا فهم مسلمون وبعد بلوغهم فإن بقوا على الإسلام فهم مسلمون
وإن خرجوا عنه فيستتابوا فإن لم يتوبوا يقتلوا والله تعالى أعلم

رئيس لجنة الفتوى بالأزهر

ختم اللجنة

١٩٧٨/٩/٢٣ م

Fatwá o odpadlictví (ridda)
vydané al-Azharem v r. 1978

Dear Muslim: *Assalamo Alaykom Wa Rahmatollah-e Wa Barukaatoh.*

This is the verdict which the great Imam Shaltut, the late head of al-Azhar University, issued concerning the *Shi'ah* school of thought. The verdict is followed by Imam Shaltut's letter addressing a *Shi'ah* scholar.

Head Office of al-Azhar University

IN THE NAME OF ALLAH, THE BENEFICENT, THE MERCIFUL

Text of the Verdict (*Fatwa*) Issued by His Excellency
Sheikh al-Akbar Mahmud Shaltut,

Head of the al-Azhar University,
on Permissibility of Following *al-Shi'ah al-Imamiyah* School of Thought

His excellency was asked:

Some believe that, for a muslim to have religiously correct worship and dealing, it is necessary to follow one of the four known schools of thought; whereas, *al-Shi'ah al-Imamiyah* school of thought is not one of them nor *al-Shi'ah al-Zaidiyah*. Do your excellency agree with this opinion, and prohibit following *al-Shi'ah al-Imamiyah al-Ithna Ashariah* school of thought, for example?

His excellency replied:

1. Islam does not require a muslim to follow a particular sect. Rather, we say: every muslimi has the right to follow one of the schools of thought which has been correctly narrated and its verdicts have been compiled in its books. And, everyone who is following such sects can transfer to any other, and it shall be no crime on him for doing so.

2. The *Ja'fary* school of thought, which is also known as *al-Shi'ah al-Imamiyah al-Ithna Ashariah*, is a school of thought that is religiously correct to follow in worship as other *Sunni* schools of thought.

Muslims must know this, and ought to refrain from unjust prejudice to any particular school of thought, since the religion of Allah and His Divine Law (*sharyat*) was never restricted to a particular school of thought. All jurists (*mujtahidun*) are accepted by Almighty Allah, and the one who is not *mujtahid* is allowed to follow them; and practice what they prescribe in their jurisprudence (*fiqh*), and there is no difference in that regarding worship (*ibadaat*) and dealing (*muamelaat*).

Signed,
Mahmud Shaltut

*** *** ***

His excellency the great *Allamah* Mohammad Taqi al-Qumi:

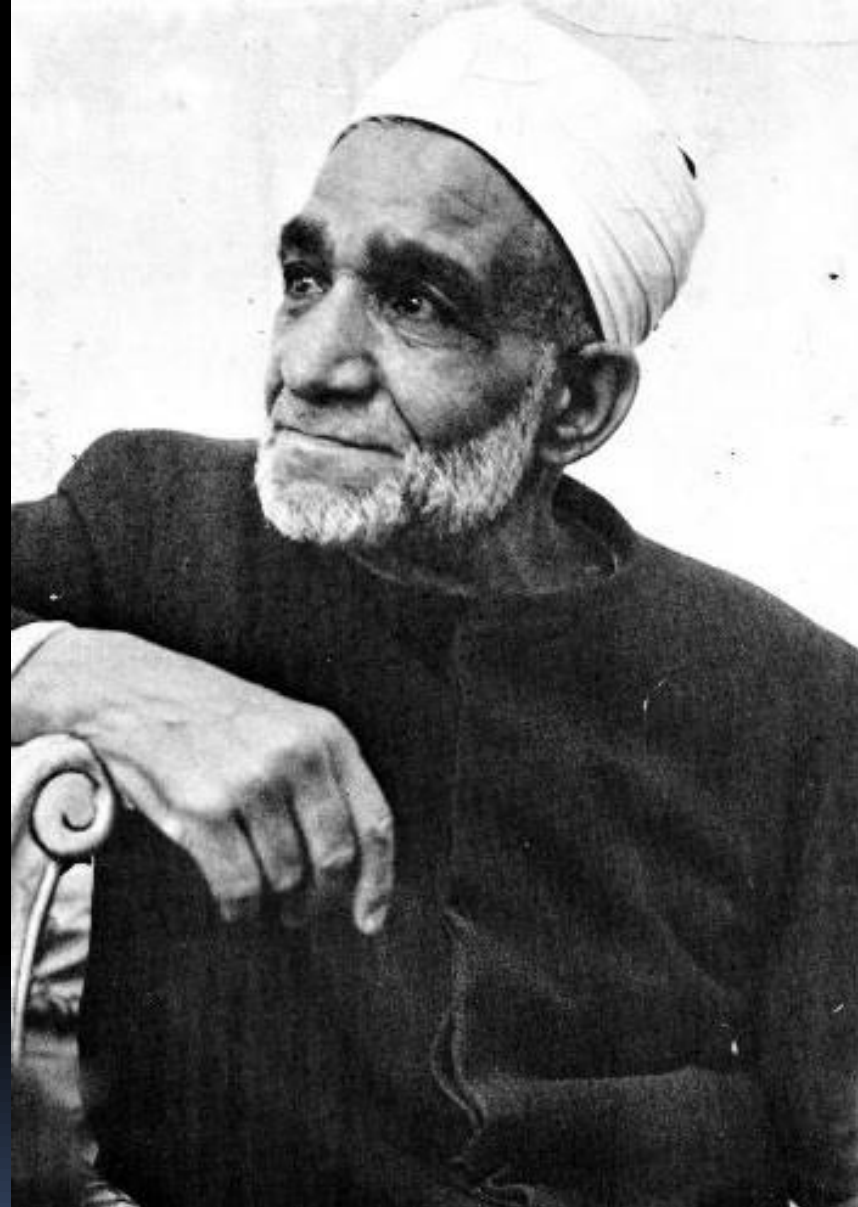
the general secretary of The League to Bring Together Islamic Schools of Thought
(*Jama'at at-Taqrīb bain al-Mathahib al-Islamiyah*)

Salamollah Alaykom Wa Rahmatoh

Then, it is my pleasure to send your excellency a copy of the verdict, bearing my signature, which I issued on the permissibility of following *al-Shi'ah al-Imamiyah* school of thought, hoping that you document it in the *Jama'at at-Taqrīb*, which we participated in its establishment with you, and Allah grant us success in achieving its mission.

Wa Assalamo Alaykom Wa Rahmatollah

Signed,
Sheikh al-Jaamea al-Azhar,
Mahmud Shaltut

Mahmúd Šaltút (z. 1963) velký
muftí Egypta a jeho fawá o šíci

Lety na Měsíc

Je v Koránu určeno nebo naznačeno, že člověk doletí na Měsíc?

Postačí nám, odpovíme-li na takovouto otázku - za předpokladu, že se takovéto problémy objeví - že v Koránu nic nenačňuje, že by člověk nemohl dospět na Měsíc. Tato otázka patří k věcem, které Korán ponechal lidskému rozumu k bádání o tajemstvích a zákonitostech, jež Bůh vložil do svého stvoření. Bůh nám dal k užívání vše, co je na celé zemi, a stejně nám dal i slunce, měsíc, noc a den, a otevřel nám cesty k poznání těch Božích divů, které nás v Jeho království obklopují.

Úkolem Koránu je správné vedení a orientace (hidája wa iršád) a není nutné, aby se Korán vyjadřoval o všem anebo ukazoval i na tyto lidské vynálezy a na nejzazší mez, k níž mohou dospět.

Podle mého názoru koranické verše nepřinášejí žádné takovéto náznaky. Přijímáme Korán podle smyslu veršů, které obsahuje, podle jeho záměru a podle jazyka, v němž byl seslán, tj. arabštiny. O všech nových vynálezech se v Koránu nic nepraví. Korán jen usměrňuje pohled na království nebes a země a seznamuje s Božskými zákony jeho bytí a jeho využívání.

Ve své obecnosti nevyslovuje Korán soud ani o možnosti dospět na Měsíc ani o nemožnosti takovéhoho činu.

التاريخ: ١٠/٤/١٤٣٦ هـ

رقم الفتوى: ٦٨

س: هل يجوز أخذ شيء من أعضاء المرتد الأسير لمن يحتاجها من المسلمين؟

لا شك أنه لم تعد تخفى تلك الحالات المرضية التي تعج بها مشافي المسلمين، التي مازالت مستعصية على الأطباء شاقة على المرضى، كأمراض القلب، والكلى وماشابهها من الأمراض التي تهدد أصحابها بالهلاك والتلف.

والذي يظهر والله تعالى أعلم بالصواب أن نقل الأعضاء السليمة من جسد المرتد إلى جسد المسلم إنقاذاً لحياته أو إصلاحاً لما تلف من أعضائه، له ما يدل على جوازها من عموم نصوص وقواعد الشرع،

يقول الله تعالى: {وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا} والملاحظ أن سياق الآية عام يشمل كل صور الإنقاذ للنفس المؤمنة ومنها نقل الأعضاء، وإنقاذ النفس المسلمة من الهلاك والتلف واجب شرعي يجب بكل وسيلة متاحة مشروعة ومالا يتم الواجب إلا به فهو واجب.

وقد أجاز فقهاء الشافعية والحنابلة وغيرهم للمضطر أن يقتل الكافر الحربي، أو المرتد إذا اضطر لأكل لحمها إنقاذاً لنفسه من الموت، يقول الإمام النووي رَحِمَهُ اللهُ: "... ويجوز له قتل الحربي، والمرتد، وأكلها بلا خلاف..." هـ.

فإذا كان الفقهاء أجازوا للمضطر أكل لحم الأدمي دفعا للهلكة والضرر عن نفسه؛ فلأن يُجاز نقل الأعضاء من المرتد إلى المسلم إنقاذاً له من باب أولى وأحرى، خصوصاً وقد تقرر أن نفس وأعضاء المرتد لا عصمة لها؛ بل هي مهددة غير محترمة، والأعضاء المستفاد من جسد المرتد بناء على التأصيل السابق لا تخلو من حالات:

- ١- أعضاء يمكن الاستفادة منها قبل وبعد الموت فهذه يستوي فيها الحكم.
- ٢- أعضاء لا يمكن الاستفادة منها إلا قبل الموت وهي على قسمين:

أ- أعضاء تبقى الحياة مستقرة بعد أخذها، فهذه لا حرج من أخذها حال الحياة؛ لفوات المقصود بعد الموت.

الرقم: 4053/2/3/2011 التاريخ: 9/ محرم /1433 هـ الموافق: 4/12/2011 م
اسم المستفتي: الشرف أبو مرق مكان السكن: البيرة رقم الهاتف: 059600759 نوع الفتوى: عامة

فضيلة مفتي محافظة رام الله والبيرة حفظه الله

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

السؤال: ما الحكم الشرعي بالمتاجرة في منتجات تساعد في تحسين الجماع بين الزوجين، مثل زيوت المساج وبعض الكريمات المساعدة في التليك وما شابه ذلك، بحيث أن المشروع يراعي بعض الضوابط الهامة:

١. خصوصية محتئنا المسلم في المنتجات، بحيث أنها لن تكون خارجة عن العادة والمألوف.
٢. يتم البيع من خلال مواقع الكتروني، لمرعاة خصوصية الزبائن.
٣. الفئة المستهدفة للمشروع هم المتزوجون فقط.
٤. لن يتم بيع أي عقاقير طبية أو مستحضرات تؤثر على الجسم، بل منتجات كمالية وترفيهية للزوجين.

علماً بأن فكرة المشروع قد تم تطبيقها في بعض الدول العربية والإسلامية.

الجواب:

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على أشرف الخلق، سيدنا محمد الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

السائل الكريم؛ الشرف أبو مرق

السلا عليكم ورحمة الله وبركاته

بالإشارة إلى سؤالك المثبت نمسه أعلاه، فإن القواعد الفقهية تنص على أن الأصل في الأشياء الإباحة، ما لم يرد دليل التحريم، وتوفر مواد لاستخدامات الزوجين في معاشرتهما الزوجية تنطبق عليه هذه القاعدة بشرط السلامة من المخالفات الشرعية، فيجب أن تخلو المواد من المحرمات، ومما يضر بالصحة، كما يجب أن يخلو بيعها من الربا والغرر والخداع، ومن سوء استغلال حاجات الناس، ومن أي مخطور شرعي آخر.

فإن تمكن السائل الكريم من التحقق عبر الفحوصات المخبرية، وقرارات وزارة الصحة من السلامة الصحية لهذه المواد، ولم يلجأ إلى ما يخالف الشرع في بيعها وشراؤها، فلا ضير عليه من الاتجار بها.

الشيخ إبراهيم خليل عوض الله

هـ

مفتي محافظة رام الله والبيرة

وبالله التوفيق

Dvě fatwy: o transplantaci orgánů (vydaná IS / Dá'íš) a o fungování on-line sexshopu (vydaná palestinským Dár al-iftá')

Dár al-iftá' al-misríja, úřad pro kontrolu vydávání fatev, Káhira

دار الإفتاء المصرية

EgyptDarAllfta

šejk Šawkí Ibráhím
‘Abd al-Karím ‘Allám,
současný velký *muftí*
Egypta a *Dár al-ifrá’*

Jednání náboženských znalců v *Dár al-ifrá'* v Káhiře

رقم الإفتاء الجديد

06 2000 166

ويعتبر الرقم القديم لاغياً

A Ladies' Inclusive

Wednesday, September 17, 2014
Thul-Qi'dah 23, 1435

- Welcome to Islam
- Fatwa
- Articles
- Fiqh
- Boys & Girls
- E-Books
- Women
- Multimedia
- Quran Recitations
- Lectures
- Athan
- Duaa
- Islamic Songs
- Movies
- Services
- Fiqh of Inheritance
- Prayer Times
- Weather Forecast
- Calendar Converter
- Special Folders
- Palestine
- Ramadan Oasis
- Hajj & Umrah
- Xmas & New Year's
- Sacred Months
- Valentine's Day

SEARCH FATAWA Question No. SEARCH
 Same Word

Fatwa Of The Week View By Subject Selected Fatwa Enter Question Fatwa Center Fatwa Detail

Root > Medical Issues, Media, Culture and Means of Entertainment > Culture and Thought > Islamic terms

Fatwa No : 92051
Meaning of Mufaakhathah
 Fatwa Date : Rabee' Al-Aakhir 6, 1427 / 4-5-2006

Question

Asalamualaykumwarahmatullahiwarakatahu can you explain to me the thing called "thighing" also pronounced "mufa

Answer

All perfect praise be to Allaah, The Lord of the Worlds. I testify that there is none worthy of worship except Allaah, and that Muhammad is His slave and Messenger. We ask Allaah to exalt his mention as well as that of his family and all his companions.

The term *Mufaakhathah* means to have foreplay with the wife in between her thighs. It is reported in one narration that when *the Prophet ﷺ* wanted to enjoy one of his wives who was in menstruation, he would put a piece of cloth on her vagina (i.e. cover it). [Ibn Maajah].
 The author of Faydh Al-Qadeer interpreted the expression 'if he wanted to enjoy to mean having all permissible foreplay but avoiding the vagina [or the anus], like in between her thighs (i.e. Mufaakhathah).
 Allaah Knows best.

[Send this fatwa to friend](#) [Print](#)

Related Fatwas

- Definition of a 'promise' in Islam
- Definition of the Arabic word 'Zamaan'
- Meaning of 'soldiers of Allaah'
- Meaning of Tahaarah

More >

darulifta nadwatululama< daruliftanadwa@gmail.com>

Message

1 message

V. M. Khaleelur Rahman< vmk1234@yahoo.com> Thu, May 23, 2013 at 6:46 AM
 Reply-To: "V. M. Khaleelur Rahman" <vmk1234@yahoo.com>
 To: "daruliftanadwa@gmail.com" <daruliftanadwa@gmail.com>

Assalamu Alaikum

I would like to know if a Muslim girl can have higher education like Medical and Engineering. There are some people who say that sending girls to schools and colleges is not permitted (jayz naheen hai). I will be thankful to you if you enlighten me on this subject in detail.

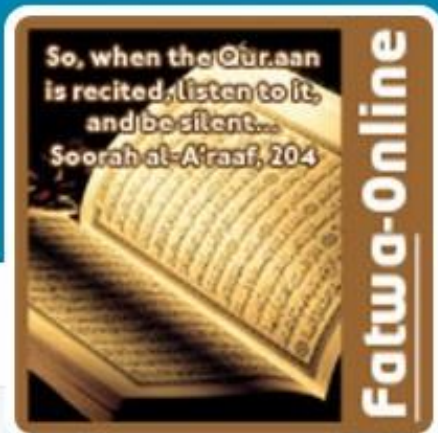
Thanks and best regards,

V.M. Khaleelur Rahman

باسمہ تعالیٰ
 ۲۳/۵/۱۳
 اگر شرعی پردہ کلاس کو بلا اختلاف مرد پر تو ایسی صورت میں رہا کیوں
 نہیں حاصل کرنا درست ہے۔ اور اگر مخلوط تعلیم میں شرعی حدود کا خیال نہ
 کیا جائے تو تو ایسی صورت میں رہا کیوں مانع ہے اور کیا
 کلاس درست ہے تو اس پر تشریح فرمائیے
 جواب صحیح
 نیاز احمد زکی
 دارالافتاء دارالحدیث
 ۶۱۳-۵-۲۸
 ۹۳۵۱۶۱۱۶

On-line eFatwa je nejnovější podobou jak získat islámský posudek

FatwaOnline | eFatwa

@eFatwa

Online since 1999; Bringing you Islaamic legal rulings from the Senior Scholars of our time...

Madeenah, Saudi Arabia

fatwa-online.com

Joined December 2010

[Tweet to FatwaOnline | eFatw](#)

4 Followers you know

TWEETS
2,277

FOLLOWING
5

FOLLOWERS
5,663

Following

Tweets

Tweets & replies

Media

FatwaOnline | eFatwa @eFatwa · 15m

OFFICIAL: High Judiciary Council of Saudi Arabia announces 1st day of #Ramadhaan 1437 - Monday 6 June 2016

69

33

FatwaOnline | eFatwa @eFatwa · 28m

Official announcement from the High Judiciary Council of Saudi Arabia regarding beginning of #Ramadhaan to follow shortly in shaa.-Allaah...

- **šajch al-islám**

(tur. *şeyhülislám*, perz. *šejch-ol-eslám*),

tento titul se začal udělovat pro nejvyšší náboženské představitele od 10.-11. stol. a stalo se to označením pro nejvyšší „duchovní“ instanci v Osmanské říši.

- *Šajch al-islám* by měl být *mudžtahídem*, schopným samostatně používat právní metodu *idžtihádu*.
- Na základě osmanského vzoru se i v jiných muslimských zemích (např. v Egyptě, Palestině, Saudské Arábii, Libyi a jinde) ujala funkce „velkého *muftího*“ (*al-muftí al-akbar*), který zpravidla stojí na čele „kolegia pro vydávání *fatev*“ a rozhoduje ve věcech náboženských.

Mustafa Sabri Efendi
(z. 1954) jeden z posledních
osmanských *şeyhülislámů*

Ahmad at-Tajib, současný šejk (velký *imám*) al-Azharu

Muhammad Amín al-Husajní (z. 1974), bývalý a Muhammad Ahmad Husajn, současný velký *muftí* Jeruzaléma (a PNA)

Velký muftí Sýrie Ahmad Badr ad-Dín Hassún

Osman Nuhu Šarubutu, velký *muftí* a hlavní *imám* Ghany

Tomasz Miśkiewicz, velký *muftí* ploských muslimů

II. příslušníci „islámských vzdělávacích struktur“

- „učitelé“ (sing. *mu^ʿallim*, *mu^ʿaddid*, *faqíh*) jak nižších (*kuttáb*) a taky
- „profesoři“ (sing. *mudarris*) vyšších škol (*madrasa* / *hawza*), na různých úrovních (sing. *mu^ʿid*, *mufíd*, *mutasaddir*) a specializace (*šajch al-hadíth*, a jiné)

- ***kuttáb*** – „škola Koránu“ (základní poznatky, zejména pro děti), škola Koránu, Bitlis (Turecko)

kuttáb, Irák
13. stol.

kuttáb, Indonésie

kuttáb, Mauritánie

Ší'itský plakát propagující vzdělávání děvčat, Irák

A photograph of two women sitting at a wooden table outdoors, reading a book together. The woman on the left is wearing a blue headscarf and a blue top. The woman on the right is wearing a purple headscarf with colorful floral patterns and a purple top. They are both looking down at the book, which is open on the table. The background is slightly blurred, showing green foliage.

Prophet Muhammad (saw) said:

“Seeking knowledge is a duty on every Muslim (male and female)”

(hadith, Ibn Maajah)

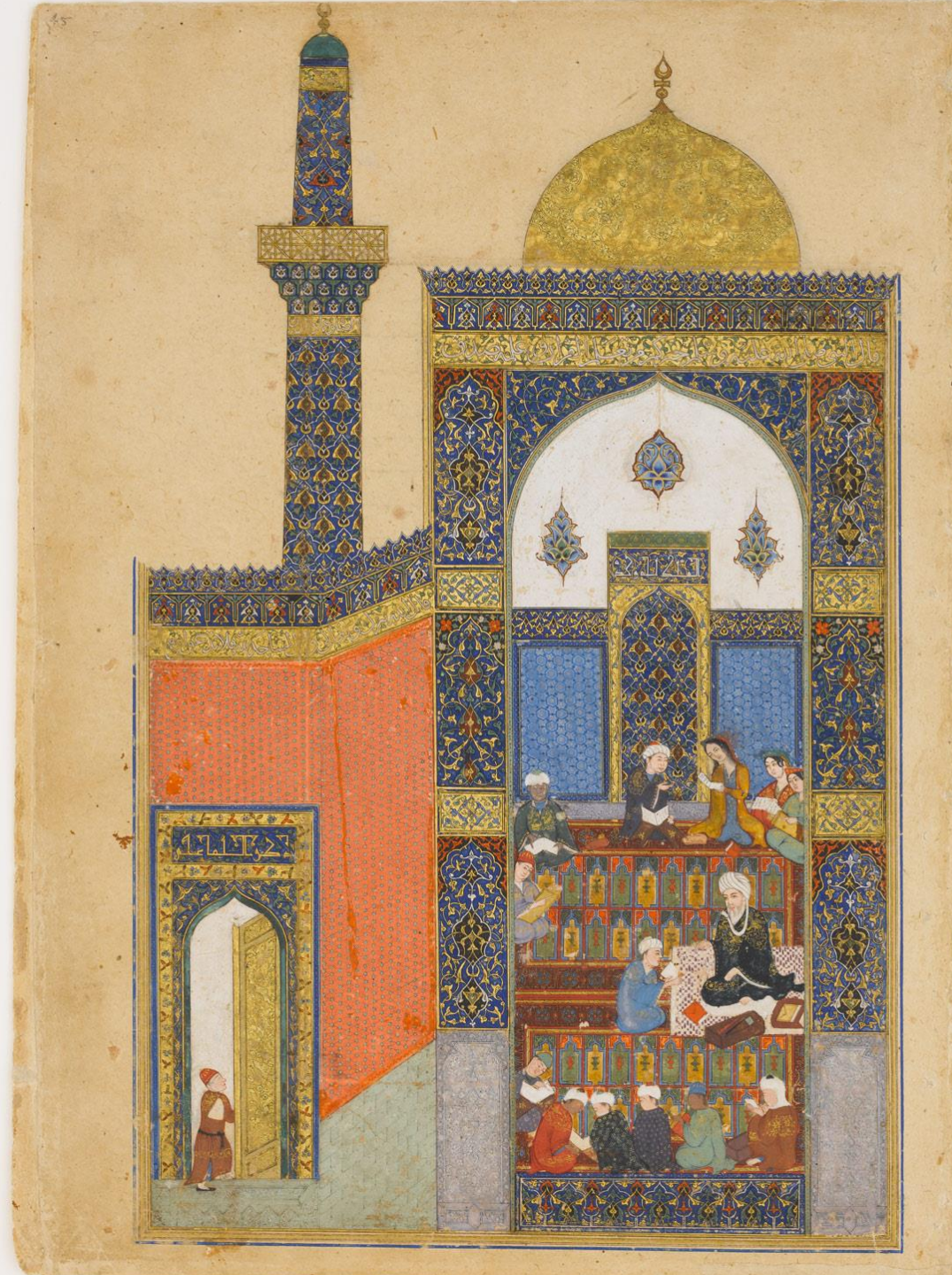
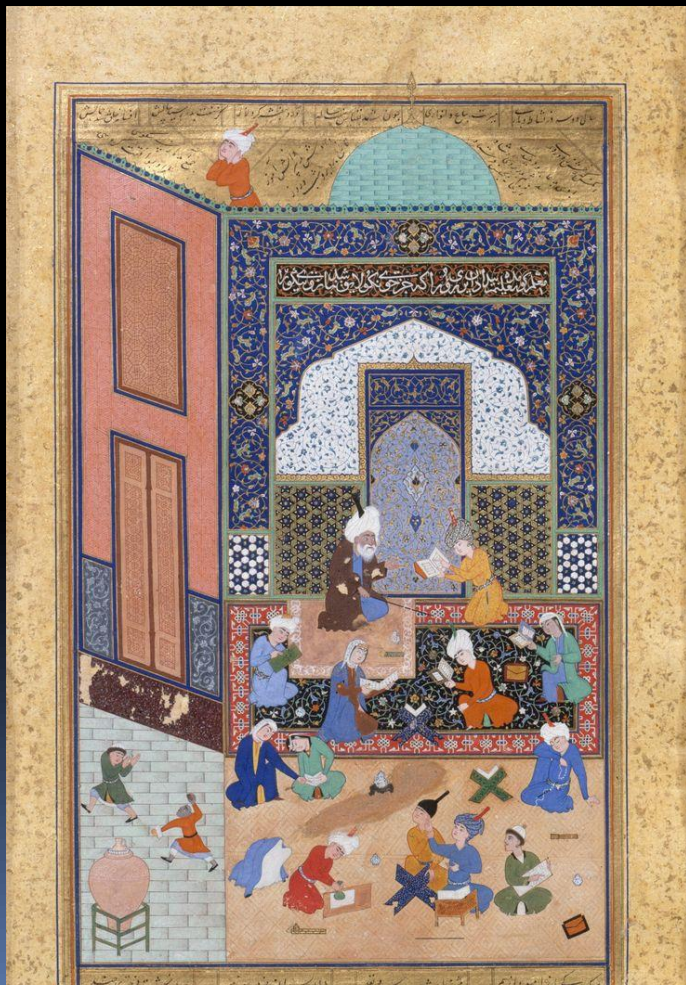
**Děvčata a kluci ve škole
Koránu na střeše mešity, India**

**Kurz recitace K.
pro ženy, Malajsie**

- *madrasa*
(tur. *medrese*)
islámská vyšší
škola / „univerzita“

Ruiny mešity a *madrasy* v Harránu (Turecko)
zal. v r. 745 umajjovským kalifem Marwánem II.,
fungovala zde pravděpodobně první „islámská
univerzita“.

Mešita a *madrasa* al-Qarawíjín ve Fezu zal. v r. 859 Fátimou al-Fihrí, je nejstaršímu dodnes fungující univerzitou na světě.

مدرة الصغارين
MADRASA AL-QARAWIYIN
MADRASA AL-QARAWIYIN
MADRASA AL-QARAWIYIN

Knihovna *madrasy* al-Qarawijín

**Bagdadské *madrasy*
al-Nizámíja (zal. v r. 1065) a
al-Mustansiríja (zal. v r. 1227)**

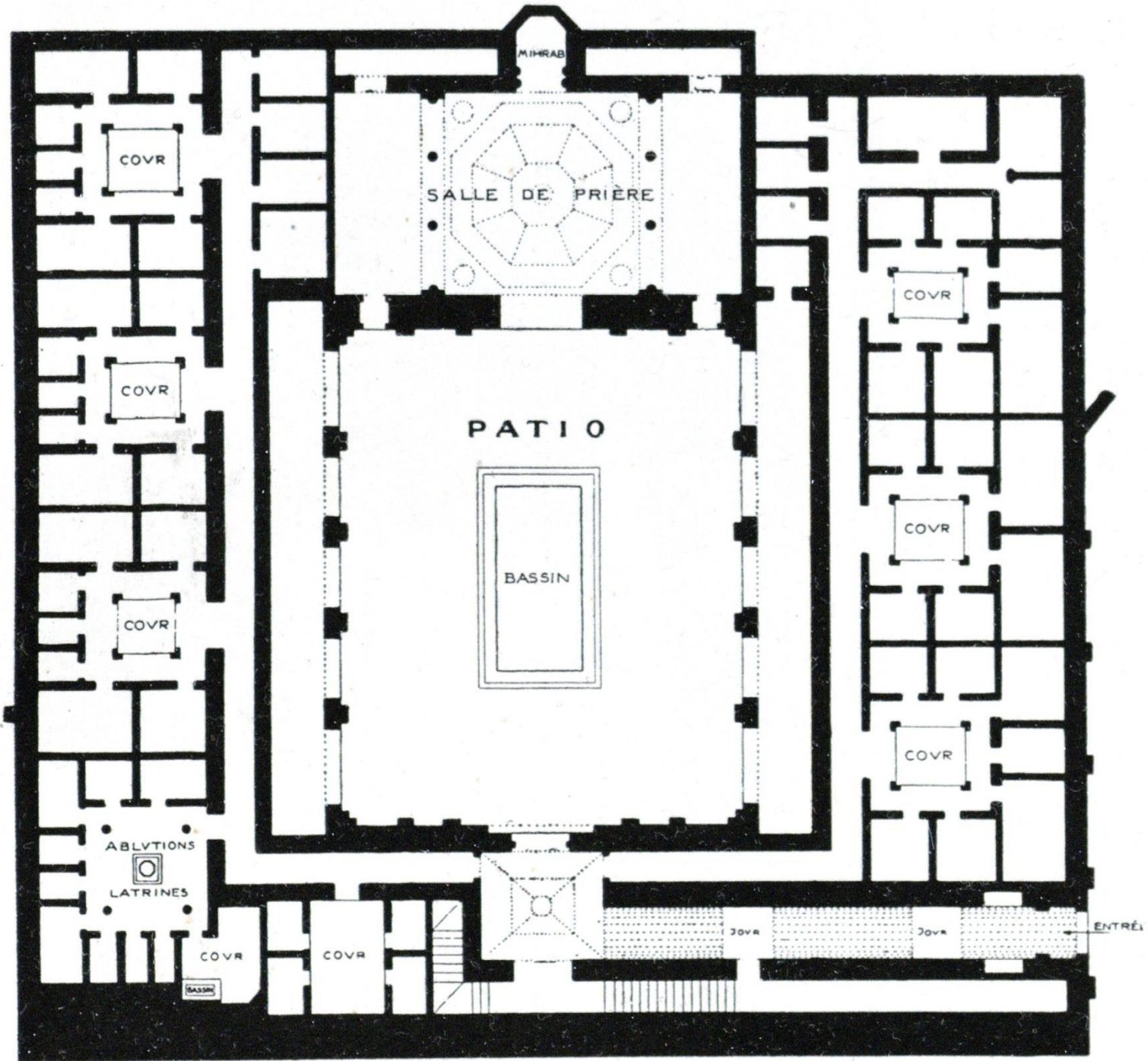
**Mešita a *madrasa*
al-Azhar v Káhiře
zal. v r. 970**

Madrasa ibn Júsif zal v r. 1564, Marrákeš (Maroko)

مَدْرَسَةُ ابْنِ يُوْسُفَ
Médérssa BEN. YOUSSEF

ÉCHELLE

Decorative calligraphic element on the left side of the upper section.

Main band of calligraphic tiles with Arabic script, likely a religious or historical inscription.

- *hawza* (*hawza ʿilmíja*)
šíʿitská vyšší „teologická“ škola / „univerzita“

Hawza 'ilmija (imama 'Aliho) v Nadžafu (Irak), zal .v r. 1054

Hawza ʿilmíja v Qomu (Irán), zal. v 10. stol., obnovena v r. 1922

Hawza ʿilmíja chwaharán (pro ženy) v Qomu, zal. v r. 1973

život v *hawzě*, Kermánšáh

1934

tradiční
vyučování,
Nadžaf

zkoušky, Qom

„promoce“, Teherán

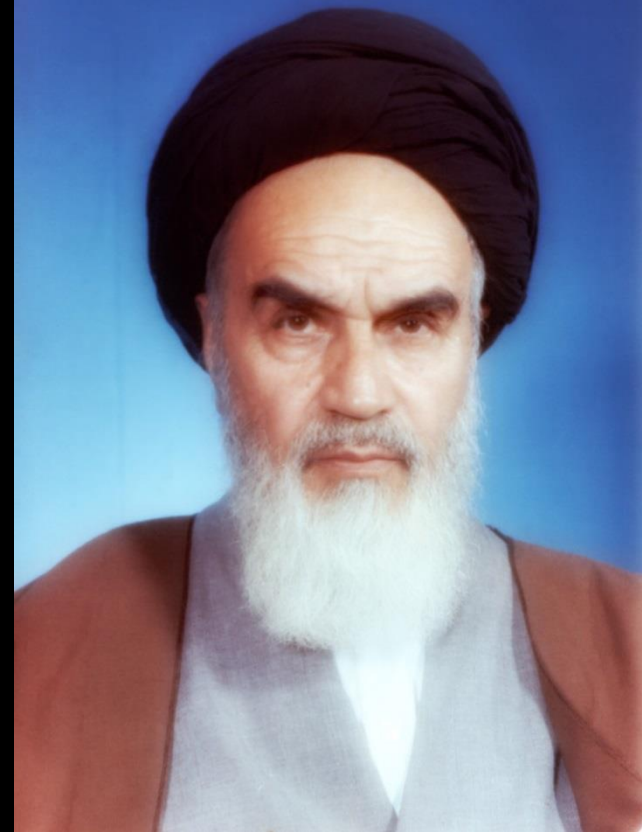

Ší'itské náboženské instituce

- Vznik ší'itského „duchovenství“ je spojený působením šestého *imáma* Dža'fara as-Sádiqa, který rozpracoval učení o funkci „sprostředkovatelů“ (*ráwí*).
- Na rozdíl od svých sunnitských kolegů mají velké pravomoci, jsou oprávněni na základě Koránu a ší'itské tradice samostatně rozhodovat pomocí *idžtihádu*.
- Ší'itský *mudžtahid* je aktivní znalec a interpret tradice a práva (jako legitimní soudce, *hákim šar'í*), je nositelem *imámové* autority (*ná'ib al-imám*).

velký ájatolláh sejjid
Rúcholláh Chomejní

Běžný styk s věřícími v mešitách obstarávají nižší duchovní, kteří zpravidla nejsou *mudžtahidové*:

- *mollá* (arab. *maulá*, perz. taky *píšnamáz*)
- *hudždžat al-islám* (perz. *hodždžat ol-eslám*, důkaz, nebo argument islámu), střední pozice

*hudždžat
al-islám
sajjid
Muqtadá
as-Sadr
radikální
irácký
š'itský
duchovní*

- **ájatulláh** (perz. *ájatolláh*, Boží znamení), vysoko postavená autorita, nositele toho titulu mají právo na jednoznačné právně rozhodnutí, jejich *fatwy* jsou nezpochybnitelné a neodvolatelné. Jejich hlavní rolí je vést *ummu* za nepřítomnosti (*gharjba*) *imámů* a spravovat ji do jejich návratu (*radža*). Nejvýznamnější z nich je

- **ájatolláh al-^cuzmá** („nejvyšší znamení Boží“)

velký *ájatolláh sejjid*
^cAlí Chameneí, nejvyšší
vůdce (*rahbar*) Iránu

Velký *ájatulláh* je považován za

- *mardžič* (plur. *marádžič*, „věrohodný pramen“), *mudžtahida*, který stojí v určitém období na čele ší'itské hierarchie a tím aj celého (ší'itského) společenství, jeho činy, výroky a názory platí za všeobecně následováníhodné. Taká osoba je
- *mardžič at-taqlíd* (perz. *mardža^c-e taqlíd*, „zdroj napodobňování“ resp. „vzor hodný následování“), jeho *fatwy* tvoří základ novely právního systému a jeho práce o problémech každodenního života (arab. *risála 'l-^camalíja*, perz. *risálat-e ^camalíja*) mají sloužit jako praktická rukověť v každé situaci. *Mardža^c-e taqlíd* stojí v čele *mudžtahídún* a je i hlavním garantem odkazu *imámů* a samotného proroka Muhammada.

Prostřednictvím názorů prvního *mudžtahida* se projevují názory neomylného *imáma* a aj jeho soudy se stávají nezpochybnitelné. V radikálním ší'itském učení je považován za „*imáma* lidí“ jako Rúcholláh Chomejní.

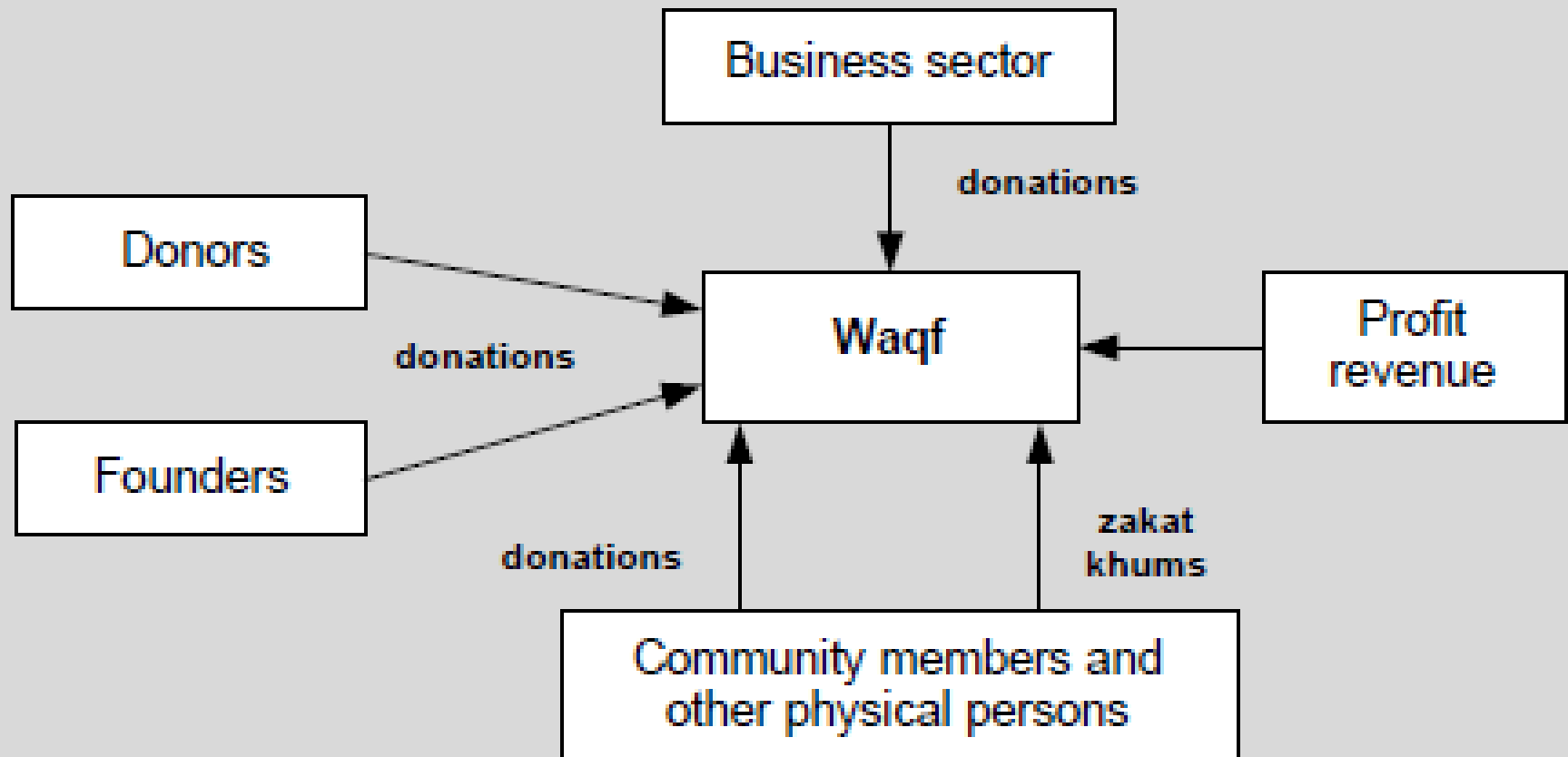
III. příslušníci administrativy mešit

- „předmodlívač“
(*imám*) a
- „páteční“
kazatel (*chatíb*)

IV. správcové (*mutawallí*) islámských náboženských nadací *waqf* (plur. *awqáf*) (či *hubs* nebo *hubus*, tur. *vakif*)

Jsou tři druhy *waqfu*: rodinné, filantropické a náboženské. Často fungují u mešit a financují různé činnosti.

قَالَ اللَّهُ تَبَّ
الَّذِينَ هَضَمُوا
أَمْوَالَهُمْ
بِغَيْرِ حَقٍّ
وَسُئِلُوا
عَنْهَا
فَعَصَوْا
وَأُولَئِكَ
سَيُحْزَنُ
لَهُمْ
يَوْمَئِذٍ
بِغَيْرِ حَسْرَةٍ

Budova waqfu u Laleli camii, Istanbul

LALELİ CAMİİ

SULTAN III. MUSTAFA TARAFINDAN
1759 - 1763 TARİHLERİNDE YAPTIRILMIŞTIR.
MİMARİ MEHMET TAHİR OLUP, BİNA EMİRİ İSE
ALİ AĞA'DIR.

Úpadek autority *‘ulamá’*

- Od 50. let 20. stol. oslabenou autoritu *‘ulamá’* začali čím dál tím více uzurpovat někteří „laický kazatelé“ z řad „islamských aktivistů“ a od 70. let, když nastává tzv. „islamský obrat“ náboženská a politická autorita a popularita těchto „nových“ náboženských aktivit se rapidně posilnila.
- Dochází k **fragmentaci islámské autority**.
- *‘Ulamá’* ztrácejí monopol na sakrální autoritu, na které se začínají podílet aktivisté, politikové, učitelé ale i lékaři nebo inženýři a vojenský velitelé apod., kteří začali mluvit „ve jménu islámu“.
- Přispělo to sice k větší pluralitě výkladu islámu ale také k nepřehlednosti a chaosu.